

Flood
Resilience
Alliance

Việt Nam
Tổng quan chương trình

Các bé gái lội nước lũ để đi lấy nước sạch, Quảng Trị
Nguồn: Plan International

Giới thiệu

Liên minh Khả năng Chống chịu Lũ lụt Zurich (ZFRA) là một chương trình hợp tác đa ngành tập trung tìm kiếm những giải pháp thiết thực nhằm giúp các cộng đồng ở các quốc gia phát triển và đang phát triển tăng cường khả năng chống chịu (KNCC) với rủi ro lũ lụt.

Định nghĩa của chúng tôi về KNCC

Là khả năng của một hệ thống, cộng đồng hay xã hội nhằm đảm bảo đồng thời các mục tiêu về tăng trưởng và phát triển xã hội, sinh thái, kinh tế, và quản lý rủi ro thiên tai hiệu quả theo thời gian và theo cách thức tương trợ lẫn nhau.

Tầm nhìn: Lũ lụt không tác động tiêu cực đến khả năng phát triển của người dân và các doanh nghiệp.

Mục tiêu chung: Tăng đầu tư xã hội, chính trị và tài chính vào công tác xây dựng khả năng chống chịu với lũ lụt dựa vào cộng đồng thông qua các hợp tác công, tư và với khu vực phi lợi nhuận.

Đê Đông, Quy Nhơn, 2021

Nguồn: Nguyễn Anh Thơ, ISET – International

Tác động của lũ lụt ở Việt Nam

Lũ lụt là một trong những hiểm họa nguy hiểm và có liên quan đến khí hậu, là nguyên nhân gây ra khoảng 2/3 số người tử vong do thiên tai và cũng gây ra thiệt hại kinh tế đáng kể ở Việt Nam. Báo cáo của Tổng Cục Phòng chống Thiên tai về hoạt động của Đối tác Giảm nhẹ rủi ro thiên tai cho biết, trận lũ lịch sử gần đây vào năm 2020 đã làm 356 người tử vong, 876 người bị thương và thiệt hại kinh tế lên đến 35.000 tỷ đồng (tương đương 1.5 tỷ Đô-la Mỹ).

Lũ lụt đặt ra những thách thức khác nhau ở bốn địa bàn dự án can thiệp: tỉnh Quảng Trị nằm ở khu vực miền Trung Việt Nam là nơi Plan International có kinh nghiệm làm việc lâu dài, thường bị ảnh hưởng nặng nề bởi thiên tai, đặc biệt là bão, lũ, lũ quét do mưa lớn kéo dài gây ra với lượng mưa trung bình từ 2.100-2.800mm mỗi năm. Tại tỉnh Thừa Thiên Huế, cũng ở miền Trung Việt Nam, trong giai đoạn từ 1977 đến 2017 có khoảng 3,4 trận lũ lụt xảy ra mỗi năm. Địa phương này thường bị thiệt hại nặng nề của các trận lũ lớn cực đoan. Tương tự, tỉnh Bình Định ở khu vực Nam Trung Bộ, đặc biệt là các khu vực ven biển trũng thấp trên địa bàn, cũng thường chịu ảnh hưởng của lũ lụt. Năm 1999, Bình Định bị tác động bởi 8 trận lũ. Các đợt lũ ít cực đoan hơn nhưng cũng gây thiệt hại rất nặng nề cũng xảy ra vào các năm 2009, 2013 và 2016. Cuối cùng, thành phố Cần Thơ ở khu vực đồng bằng sông Mekong chịu ảnh hưởng của ngập lụt hàng năm do tác động mạnh mẽ của lượng mưa tại chỗ, mực nước sông dâng cao do lũ ở thượng nguồn, và triều cường. Trong 10 năm qua, hiện tượng ngập lụt ở Cần Thơ đã trở nên ngày càng khó dự đoán và gây thiệt hại nhiều hơn do nhiều nguyên nhân khác nhau như biến đổi khí hậu, nước biển dâng, sụt lún đất và đô thị hóa.

Các đối tác tại Việt Nam

Plan International là tổ chức phi chính phủ lớn nhất thế giới hoạt động trong lĩnh vực Quyền Trẻ

em gái với 80 năm kinh nghiệm làm việc tại 75 quốc gia. Tại Việt Nam, Plan International bắt đầu hoạt động từ năm 1993 với mục tiêu giúp đỡ trẻ em, thanh thiếu niên, đặc biệt là nhóm chịu thiệt thòi và các em gái, được sinh ra và lớn lên trong một xã hội an toàn và tôn trọng quyền của các em. Plan International Việt Nam đang nỗ lực hành động để đến năm 2025, 2 triệu trẻ em gái sẽ được học tập, lãnh đạo, quyết định và phát triển.

Viện Chuyển đổi Môi trường và Xã hội-Quốc tế (ISET-International) là một tổ chức phi chính phủ có văn phòng tại khu vực Bắc Mỹ và Đông Nam Á, ISET cam kết góp phần xây dựng

khả năng chống chịu mang tính chuyển biến và bao trùm, trong bối cảnh các thách thức về tài nguyên thiên nhiên, môi trường và xã hội, đặc biệt là liên quan đến biến đổi khí hậu, hiểm họa tự nhiên và đô thị hóa. Chính thức hoạt động ở Việt Nam từ năm 2010, ISET có hiểu biết sâu sắc về bối cảnh thể chế của Việt Nam, về những thế mạnh cũng như những thách thức của họ, ISET cho thấy kinh nghiệm phối hợp một cách hiệu quả với các cấp ngành nhằm gắn kết khoảng chia cách vẫn còn rất lớn giữa kiến thức khoa học, chính sách và thực thi.

Thảo luận nhóm tập trung, đánh giá cơ sở FRMC (T0) tại xã Quảng Thái, Huế, 2022
Nguồn: Ngô Thanh, ISET – International

Mục tiêu của ZFRA tại Việt Nam

- Tìm hiểu một cách toàn diện về khả năng chống chịu với hiểm họa lũ lụt của các cộng đồng trong nhiều bối cảnh khác nhau;
- Tăng cường năng lực chống chịu với lũ lụt cho cộng đồng qua việc khắc phục những điểm yếu đã được xác định trong quá trình thực hiện;
- Đúc rút ra các bài học kinh nghiệm về việc áp dụng một phương pháp tiếp cận có hệ thống và toàn diện trong công tác lập kế hoạch quản lý rủi ro thiên tai; nhằm
- Cải thiện cơ cấu quản lý, phân bổ ngân sách và thực hiện các hoạt động xây dựng khả năng chống chịu với lũ lụt ở các cấp khác nhau.

Các cộng đồng dự án

Có rất nhiều hành động xây dựng khả năng chống chịu có thể được thực hiện ở cấp cộng đồng, bởi cộng đồng thường biết rõ nhất cần tập trung xây dựng khả năng chống chịu ở đâu và như thế nào. Qua việc hợp tác với cộng đồng, chúng ta có thể thấy rõ những tác động cụ thể của dự án đối với cuộc sống của người dân và học hỏi từ những cách làm hay nhất giúp định hình chính sách ở cấp cao hơn.

Plan International Việt Nam đang làm việc tại 18 cộng đồng ở ba huyện khác nhau của tỉnh Quảng Trị với địa hình tự nhiên và mức độ dễ bị tổn thương khác nhau: Huyện Đakrông là vùng núi có độ cao lên đến 1.251m và có nguy cơ xảy ra lũ quét và sạt lở đất; Huyện Triệu Phong là vùng ven biển bị chia cắt thành vùng gò đồi (51%), vùng đồng bằng (38%) và vùng cát ven biển (11%), có nguy cơ cao xảy ra lũ về mùa bão; và thành phố Đông Hà là một vùng đất trũng, nơi ngập lụt ngày càng nghiêm trọng trong những năm gần đây do quá trình đô thị hóa gia tăng.

ISET-International đang hợp tác với 12 cộng đồng ở ba tỉnh, thành phố của Việt Nam. Các cộng đồng được chọn đều là những cộng đồng dễ bị tổn thương với lũ lụt và ngập úng, nằm ở khu vực đồng bằng ngập lũ ven biển miền Trung tại tỉnh Bình Định (5 cộng đồng) và tỉnh Thừa Thiên Huế (5 cộng đồng), và khu vực đồng bằng châu thổ thấp trũng của sông Mekong tại thành phố Cần Thơ (2 cộng đồng). Trong 12 cộng đồng này, có 5 cộng đồng ở khu vực nông thôn và 5 cộng đồng ở khu vực đô thị/ven đô.

Nữ điều tra viên thực hiện thu thập dữ liệu đánh giá T0, xã Hướng Hiệp
Nguồn: Chị Hồ Thị Hoà

Thời gian triển khai chương trình xây dựng KNCC với lũ lụt tại Việt Nam: Tháng 1/2021 – Tháng 12/2024

Trở về nhà sau trận lũ lịch sử năm 2020, Quảng Trị
Nguồn: Plan International

Khung Đánh giá Khả năng Chống chịu với Lũ lụt của Cộng đồng

Cần Thơ CRO – Lũ tại Cần Thơ, 2018
Nguồn: Khanh, Cần Thơ CRO

Khung Đánh giá Khả năng Chống chịu với Lũ lụt của Cộng đồng (FRMC) gồm có hai phần: một Khung đo lường khả năng chống chịu với lũ lụt cho cộng đồng, và một công cụ kèm theo nhằm hỗ trợ áp dụng khung này vào thực tiễn.

Ứng dụng của khung FRMC:

- Là thước đo đầu tiên về khả năng chống chịu áp dụng trên quy mô lớn; được tích hợp toàn bộ vào chương trình hoạt động tại cộng đồng
- Giúp phân tích vấn đề trước khi tìm kiếm giải pháp
- Hỗ trợ đánh giá tác động của dự án
- Cung cấp số liệu xây dựng ví dụ thực chứng về khả năng chống chịu với lũ lụt

Cùng với các đối tác:

CONCERN
worldwide

IFRC

I IASA

ISET
International

LSE THE LONDON SCHOOL
OF ECONOMICS AND
POLITICAL SCIENCE

MERCY
CORPS

PLAN
INTERNATIONAL

Practical
ACTION

ZURICH

Các thành viên của ZFRA, ngoài Tập đoàn Bảo hiểm Zurich, đều được tài trợ bởi Quỹ Z Zurich. Tuy nhiên, các quan điểm trình bày trong tài liệu này không nhất thiết phản ánh quan điểm chính thức của Quỹ hay Tập đoàn.

Cổng thông tin về KNCC với Lũ lụt

Cổng thông tin về Khả năng Chống chịu với Lũ lụt của Liên minh là không gian trực tuyến hỗ trợ chia sẻ kiến thức thực tiễn về việc tại sao cần xây dựng KNCC với lũ lụt cho cộng đồng và xây dựng như thế nào. Cổng thông tin tập hợp các kiến thức được xây dựng và trao đổi thông qua Liên minh và hơn thế nữa.

www.floodresilience.net

[@floodalliance](https://twitter.com/floodalliance)

Liên hệ

Plan International Viet Nam:

Tô Thị Minh Trang

Phụ trách kỹ thuật về Quản lý rủi ro thiên tai

+84 912348038

trang.tothiminh@plan-international.org

ISET-International:

Vũ Cảnh Toàn

Phụ trách kỹ thuật

+84 982941479

toan@i-s-e-t.org